

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

Verslag evaluatie openbaar onderzoek van het ontwerp- uitvoeringsplan kunststoffen

```

////////////////////////////////////
  
```

Onderwerp:	Verslag evaluatie openbaar onderzoek van het ontwerp- uitvoeringsplan kunststoffen
Nummer:	DIR/ ?
Type:	Verslag
Afdeling:	Afval- en materialenbeheer
Dienst/Team:	Team Productketens
Contactpersoon:	Luk Umans
Datum:	23/01/2020

```

////////////////////////////////////
  
```

1 Situering

De scope van dit plan is van toepassing op alle kunststoffen, kunststofvoorwerpen en kunststofafval, zowel pre-consumer (zoals productie-uitval en snijresten) als post-consumer kunststofafval, zowel van huishoudelijke als bedrijfsmatige oorsprong.

Het actieprogramma bevat acties die het sluiten van de technische kunststofkringloop als doel hebben. Sommige van deze acties zullen ook een impact hebben op materiaal- en beleidsoverschrijdende thema's zoals bijvoorbeeld het (marien) zwerfvuilprobleem, sensibiliseringsprogramma's, de energie- en klimaatdoelstellingen en de transitie naar een circulaire economie. Het is evenwel niet de bedoeling van dit kunststoffenplan om een integrale aanpak en visie voor deze thema's uit te werken.

Het plan bevat voornamelijk acties waar wij op regionaal en/of nationaal niveau kunnen aan werken. We proberen daarnaast ook acties op Europees en internationaal verband in beweging te zetten.

Vanaf 15 juli tot en met 1 oktober lag het ontwerpplan voor in openbaar onderzoek. Gedurende de looptijd van het openbaar onderzoek kon iedereen bezwaren of opmerkingen op dit ontwerpplan schriftelijk overmaken aan de OVAM. Dit kon via het emailadres ontwerpkunststoffenplan@ovam.be of op het adres van de OVAM, Stationsstraat 10, 2800 Mechelen.

De ontwerptekst kon men op de OVAM-website raadplegen. Men kon het ontwerpplan eveneens inkijken bij de eigen gemeente.

2 Inhoud

Tijdens het openbaar onderzoek hebben 34 indieners reacties geformuleerd. Het betrof 9 sectorfederaties, 7 gemeentes, 5 intercommunales, 3 overheidsinstanties, 3 kennisinstellingen en 1 consumentenorganisatie. Verder mochten we ook van particulieren en één individuele chemie/kunststofproducent een reactie ontvangen. Alle indieners staan hieronder opgelijst in alfabetische volgorde:

Aquafin – **BBL** – Belgian Biopackaging – **BW2E** – **Catalisti** – **Centexbel/VKC** – COMEOS – Departement Omgeving – **docente productontwikkeling UAntwerpen** – Dupont – Eco-oh! – **essencia** – Gemeente Geel – Gemeente Koksijde – Gemeente Meulebeke – Gemeente Ravels – Gemeente Sint-Gillis-Waas – Gemeente Zelzate – Geneeskunde voor Volk Zelzate – Go4Circle – Horeca Vlaanderen – ILVA – IMOG – Indaver – Interafval en VVSG – Intradura – IVAREM – Minaraad - particulier – Stad Gent – Valipac – Vlaco – VMM – **Voka**.

Zeven van de indieners boden hun reactie aan via track changes. Deze staan in het vet aangeduid in bovenstaande lijst. De reactie van de andere indieners waren ofwel algemeen van aard, of betrof één specifieke actie, en werd bijgevolg per mail aangeleverd.

Een groot deel van de reacties is terug te brengen tot een paar specifieke onderwerpen. We geven tegelijk aan hoe we met de reacties zijn omgegaan:

- *Scope en toepassingsgebied gebied* (p. 8): De Mina-raad formuleerde verschillende opmerkingen rond de afbakening, scope en toepassingsgebied van het kunststoffenplan.

Dit werd verduidelijkt in het plan, ook de structuur werd aangepast.

- *bioplastics (19-tal reacties)* (p. 31): Men beaamt dat extra onderzoek vereist is naar de rol van deze kunststoffen in de circulaire economie. Voor een goed begrip, wenst men ook in dit ontwerp-uitvoeringsplan een stuk beschrijvende uitleg rond het onderscheid tussen biogebaseerde en biodegradeerbare/composteerbare kunststoffen. Tenslotte is het merendeel het eens dat een duidelijk standpunt dient ingenomen te worden.

Het OVAM-standpunt rond biogebaseerde en biodegradeerbare/composteerbare kunststoffen werd geïntegreerd in de voorliggende ontwerptekst.

- *de verwerkingshiërarchie voor kunststoffen (13- tal reacties) (p.29):* Alle reacties betroffen de vraag ‘wat is hoogwaardige recyclage’? Wordt mechanische recyclage, boven chemische recyclage ingedeeld in de voorgestelde basisverwerkingshiërarchie ?

De tekst alsook de figuur van de basisverwerkingshiërarchie werd aangepast. Zowel de tekst als de figuur moeten duidelijk maken dat wij een onderscheid wensen te maken tussen ‘werkelijke kunststofrecyclage’ en ‘bepaalde nieuwe vormen van nuttige toepassing’. Hoogwaardige kunststofrecyclage moet namelijk gericht zijn op maximaal waardebehoud van het kunststofmateriaal. Bij mechanische kunststofrecyclage moet gestreefd worden naar het inzetten van het oorspronkelijke functionele materiaal in een gelijke of vergelijkbare toepassing waarbij maximaal de eigenschappen van de kunststof worden benut. Het mechanisch recycleren naar een niet gelijke of niet vergelijkbare toepassing is enkel te verantwoorden op het vlak van energie-efficiëntie t.o.v. andere recyclagetechnieken. Bij chemische kunststofrecyclage wordt kunststofafval afgebroken in bouwstenen die opnieuw worden ingezet voor de productie van kunststoffen. Andere technieken die leiden tot grondstoffen die niet opnieuw worden ingezet voor productie van kunststoffen, zijn vormen van nuttige toepassing. Ook verbranding van kunststoffen met energierugwinning valt hieronder. Dit betekent dat thermische depolymerisatietechnieken zoals pyrolyse of vergassing die kunststoffen omzetten in brandstoffen of andere materialen die niet gebruikt worden voor de productie van kunststoffen, beschouwd moeten worden als vormen van nuttige toepassing en niet als recyclage. Ook het composteren van biodegradeerbare kunststoffen (waarbij chemische verbindingen opgebroken worden tot water, koolstofdioxide, minerale zouten en biomassa) moet beschouwd worden als een andere vorm van nuttige toepassing.

- *het luik preventie/hergebruik (9-tal reacties):* Het merendeel bemerkt dat dit luik meer aandacht verdient. De acties in het ontwerp-plan richten zich nog te veel op het einde van de keten (recyclage). Er zou meer aandacht besteed mogen worden aan sensibilisering, communicatie en educatie rond afval- en zwerfvuilpreventie, gedragsverandering van burgers, alsook stimulansen voor hergebruik. Dit is breder dan kunststoffenmaterie alleen. Acties hierrond worden o.a. vanuit het Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval verder opgenomen.

Het uitvoeringsplan kunststoffen moet gezien worden in relatie tot andere bestaande beleidsplannen. In het uitvoeringsplan huishoudelijk en gelijkaardig bedrijfsafval en het werkprogramma Mooimakers ligt een relevant zwaartepunt op sensibilisering, communicatie en educatie rond afval- en zwerfvuilpreventie en hergebruik. Het is belangrijk om de overlap met deze plannen helder te maken, en het uitvoeringsplan kunststoffen te richten op bijkomende of nieuwe acties die deze beleidsplannen kunnen aanvullen. Een belangrijke nieuwe actie daarin zal de concrete omzetting van de Europese single-use plastics richtlijn zijn.

- *de implementatie van de Europese single-use plastics richtlijn (7-tal reacties) (p.37):* De reacties spitsen zich vooral toe op de concrete omzetting van deze Europese richtlijn in België. Men stelt

de vraag welke maatregelen genomen zullen worden, en welke gewestelijk of federaal zullen worden geïmplementeerd.

We splitsten de actie rond de implementatie van de Europese single-use plastics richtlijn uit in diverse deelacties, overeenkomstig de maatregelen die omgezet dienen te worden. In de tabel in bijlage wordt aangegeven welke gewestelijk al dan niet federaal zullen worden omgezet.

- *afzet voor kunststofrecyclaten (5-tal reacties) (p.37)*: Er moet bijkomend ingezet worden op de afzet van recyclaten. De geformuleerde acties lijken te summier of zijn te weinig concreet.

Met een studie rond de barrières in huidige productnormen en kwaliteitsstandaarden om kunststofrecycalaat te gebruiken in eindproducten gaan we heel concreet op zoek naar barrières voor het inzetten van kunststofrecyclaten. We focussen daarbij op bouwtoepassingen omdat we uit een voorgaande studie weten dat wij voor dit domein als effectieve hefboom kunnen optreden. Ook is een actie voorzien voor een betere afstemming van productwetgeving versus afvalwetgeving. Verder geven we ook aan dat wij naar het voorbeeld van de afvalzakken, andere toepassingen wettelijk een recycled content willen opleggen. Tenslotte stellen wij FostPlus, Valipac en essencia verantwoordelijk om de afzet van kunststofrecyclaten aan te zwengelen. Deze acties zijn volgens ons voldoende concreet en resultaatgericht geformuleerd.

- *verbrandingstarieven en heffingen (5-tal reacties) (p.45)*: Het merendeel van de reacties betrof het opnemen van een onderzoek naar de impact van verdere stort- en verbrandingsverboden en economische instrumenten om de recyclage van kunststof(bedrijfs)afval te verhogen.

OVAM is het ermee eens dat er een aanpassing van de heffingen moet komen om verbranding verder te ontmoedigen en meer selectieve inzameling te bevorderen. Dit kadert echter in een ruimer traject dan enkel het domein van kunststoffen. Dit zal ook verder bekeken worden binnen de contouren van het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardige bedrijfsafvalstoffen. Ook de stort- en verbrandingsverboden als wettelijk instrument wordt binnen het HAGBA (ruimer dan kunststoffen alleen) verder opgenomen.

Een meer gedetailleerd overzicht van alle reacties, en de overwegingen/aanpassingen per reactie zijn terug te vinden in een overzichtstabel (zie bijlage 3 bij nota Vlaamse regering). Deze overzichtstabel fungeert als het verslag van het openbaar onderzoek voor het ontwerp-uitvoeringsplan kunststoffen.